

<p>מדינת ישראל משרד החינוך</p> <p>ראמ"ה הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך</p> <p>המזכירות הפדגוגית</p>	<h1 style="margin: 0;">עברית</h1> <h2 style="margin: 0;">לכיתה ה'</h2> <p style="margin: 0;">מחווון</p>
---	---

הנחיות כלליות לבודקים

- * **בכל שאלות המבחן** אם התלמיד לא כתב תשובה או לא סימן תשובה, יש לתת לו ציון 0.
- * **בפריטים הפתוחים** (בניית תשובה) יש להעריך את התשובה לפי ההנחיות המפורטות במחווון, ולרשום את הציון המתאים. אם התלמיד כתב יותר ממספר התשובות הנדרש, ייבדקו רק אלה הנדרשות, לפי סדר כתיבתן. אין להוריד נקודות על שגיאות כתיב או על ניסוח שגוי, אלא במשימות של הבעה בכתב.
- * **בפריטים הסגורים** (ר"ב) אם התלמיד סימן יותר מתשובה אחת, יש לתת לו ציון 0.

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
<u>פרק ראשון: טקסט מידע – "הדף היומי"</u>			
1	פתוח המשמעות הגלויה	2 = תשובה המציינת תגובה חיובית, הסכמה או תמיכה, לדוגמה: – ההצעה התקבלה בהתלהבות. – גדולי ישראל הסכימו להצעה. 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
2	ר"ב הבנת המשתמע	2 = תשובה נכונה: (3) הגדלת היוקרה של התורה 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
3	פתוח הבנת המשתמע	2 = תשובה המתייחסת לכך שמדובר בלימוד/קריאה של דף אחד מדי יום, לדוגמה: – בגלל שמדי יום ביום היו לומדים דף אחד. או: תשובה המתייחסת לכך שמדובר בדף אחד מדי יום (בלי ציון פעולת הלימוד), לדוגמה: – היא נקראת "הדף היומי" מכיוון שבכל יום יש דף שהוא שייך	2,0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		לאותו היום. 0 = תשובה שלא מציינת "מדי יום". או: כל תשובה אחרת.	
4	פתוח הבנת המשתמע	2 = ללימוד/ללימוד "הדף היומי" 0 = לדף/"הדף היומי" או: כל תשובה אחרת.	2,0
5	ר"ב הבנת המשתמע	2 = תשובה נכונה: (2) הסבר על שיטת "הדף היומי" 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
6	ר"ב הבנת המשתמע	2 = תשובה נכונה: (1) חוזר ומשנן. 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
7	ר"ב יישום, הערכה וביקורת	3 = תשובה נכונה: (3) האפשרות ליצור קשר בקלות עם יהודים זרים. 0 = כל תשובה אחרת.	3,0
8	פתוח הבנת המשתמע	2 = ללומדים/לאנשים שלומדים את "הדף היומי"/ללומדי "הדף היומי"/ לשאר לומדי "הדף היומי"/למתקדמים כל יום/למתקדמים בלימוד 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
9	ר"ב הבנת המשתמע	2 = תשובה נכונה: (4) בזכות רבי מאיר שפירא אנשים רבים לומדים תורה בקביעות. 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
10	ר"ב המשמעות הגלויה	2 = תשובה נכונה: (2) באיזו שנה התחיל לימוד "הדף היומי" בפעם הראשונה? 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
11	חצי פתוח המשמעות הגלויה	2 = תשובה הכוללת ארבעה סימונים נכונים: 1. לא נכון 2. נכון 3. לא נכון 4. לא נכון	2,1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון												
		1 = תשובה הכוללת שלושה סימונים נכונים מבין הנ"ל. 0 = תשובה הכוללת שני סימונים נכונים מבין הנ"ל או פחות.													
12	ר"ב יישום, הערכה וביקורת	3 = תשובה נכונה: (4) להסביר מושג המוזכר בקטע הדף היומי . 0 = כל תשובה אחרת.	3,0												
13	חצי פתוח לשון ומטה לשון	2 = תשובה הכוללת שלוש תשובות נכונות: 1. קיבלו/מקבלים/יקבלו 2. ילמדו 3. לסמן 0 = כל תשובה אחרת.	2,0												
14	חצי פתוח לשון ומטה לשון	2 = תשובה הכוללת חמש השלמות נכונות. <table border="1" data-bbox="467 981 1002 1339"> <thead> <tr> <th>יחיד</th> <th>רבים</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. רַע</td> <td>רַעִים</td> </tr> <tr> <td>2. הלכה</td> <td>הַלְכוֹת</td> </tr> <tr> <td>3. לוח שנה</td> <td>לוחות שנה</td> </tr> <tr> <td>4. בית מדרש</td> <td>בתי מדרש</td> </tr> <tr> <td>5. מסכת</td> <td>מסכתות</td> </tr> </tbody> </table> 1 = תשובה הכוללת ארבע או שלוש השלמות נכונות בין הנ"ל. 0 = תשובה הכוללת שתי השלמות נכונות מבין הנ"ל או פחות.	יחיד	רבים	1. רַע	רַעִים	2. הלכה	הַלְכוֹת	3. לוח שנה	לוחות שנה	4. בית מדרש	בתי מדרש	5. מסכת	מסכתות	2,1,0
יחיד	רבים														
1. רַע	רַעִים														
2. הלכה	הַלְכוֹת														
3. לוח שנה	לוחות שנה														
4. בית מדרש	בתי מדרש														
5. מסכת	מסכתות														

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		<u>פרק שני: הבעה בכתב – מכתב לתלמידי כיתה ה'</u>	
15	הבעה בכתב	משימת ההבעה בכתב נבדקת לפי הקטגוריות של תוכן, של מבנה ושל לשון.	
		0 = כתיבת משפט אחד בלבד/טקסט שלא נכתב בסוגה הנדרשת (כגון סיפור או דיווח).	
		א. תוכן	
3,1,0	פתוח תוכן	<p>① הצגת העמדה</p> <p>3 = הצגת עמדה ברורה ומפורשת אם לפרסם כתבות של כל התלמידים או רק של תלמידים המצטיינים בכתובה. או: הצגת עמדה ברורה ומפורשת הכוללת תנאי, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – יש לפרסם כתבות של כל התלמידים, אך קודם כול לשפר את סגנון הכתיבה של הכתבות על-פי הצורך. – יש לפרסם כתבות של כל התלמידים בתנאי שהתוכן רלוונטי ומעניין (בלי להתייחס לסגנון הכתיבה). <p>1 = הצגת עמדה שאינה מובהקת ושאינה מצדדת חד-משמעית באחת האפשרויות. או: הצגת עמדה שבה ההצעה אינה עומדת בפני עצמה, אלא מובלעת בטיעון, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – אני נהנית לקרוא כאשר המשפטים תקינים וברורים. – מפריע לי לקרוא כתבות הכתובות בשפה דלה או משובשת. <p>0 = הצגת עמדה שאינה רלוונטית לנושא, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – כדאי לפרסם כתבות רק של תלמידים שהגישו אותן בזמן. <p>או: אי-הבעת עמדה.</p>	
6,4,2,0	פתוח	<p>② ביסוס העמדה/הנמקה</p> <p>6 = הנמקה רלוונטית ומפורטת/הנמקה המלווה בדוגמאות/</p>	

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
	תוכן	<p>התייחסות לעמדה המנוגדת (נדרש נימוק אחד מפורט ומפותח מאוד או כמה נימוקים רלוונטיים).</p> <p>4 = הנמקה לא מפותחת. שימוש בנימוקים רלוונטיים אך לא מפורטים (נימוק אחד רלוונטי שאינו מפותח).</p> <p>2 = הנמקה דלה. שימוש בדוגמאות העומדות בפני עצמן, ללא ציון מפורש כיצד הן מבססות את העמדה, לדוגמה:</p> <p>– פעם פסלו עבודה שלי וזה פגע בי מאוד.</p> <p>0 = חסרה הנמקה.</p>	
		ב. מבנה	
	פתוח מבנה	<p>① מסגרת הכתיבה: מכתב שכנוע</p> <p>1 = לאורך כל הטקסט קיימת התייחסות לנמען (בדרכים שונות).</p> <p>הערות:</p> <p>1. מבנה של מכתב אינו הכרחי (למשל, אין חובה לכתוב "לכבוד", תאריך וכו').</p> <p>2. לסדר הופעת הרכיבים (טענה והנמקה) אין חשיבות.</p> <p>0 = בטקסט אין התייחסות לנמען, לדוגמה: הילד מספר על מחשבותיו, בלי ניסיון לשתף את הנמען.</p>	1,0
	פתוח מבנה	<p>② לכידות וקישוריות</p> <p>3 = הטקסט לכיד ומקושר: הרעיונות מאורגנים במבנים לוגיים. יש קשר בין משפטים ובין פסקאות באמצעות קשרים לוגיים מתאימים.</p> <p>2 = הטקסט לכיד והקישוריות חלקית, או: לכידות חלקית.</p> <p>0 = הטקסט אינו לכיד ואינו מקושר.</p>	3,2,0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		ג. לשון	
	פתוח לשון	<p>① אוצר מילים ומשלב לשון</p> <p>2 = אוצר מילים עשיר ומגוון/משלב לשון ההולם כתיבה (ולא דיבור)/שימוש בלשון שכנוע (באמצעים שנועדו לשכנע, כמו מילות בקשה, ביטויים בשפה גבוהה כדי להרשים, שימוש בפתגמים וכו').</p> <p>1 = אוצר מילים דל/משלב נמוך/אין שימוש בלשון שכנוע.</p> <p>0 = לשון דבורה.</p>	2-0
	פתוח לשון	<p>② מורפולוגיה ותחביר</p> <p>1 = מבנה תקני של מילים ושל משפטים. התאמה במין, במספר ובידוע.</p> <p>0 = שגיאות רבות במבנה המשפט ובהתאם הדקדוקי.</p>	1,0
	פתוח לשון	<p>③ פיסוק</p> <p>2 = שימוש נכון בסימני הפיסוק (ללא הקפדה על פסיק באמצע משפט).</p> <p>1 = שימוש חלקי בסימני פיסוק מתאימים.</p> <p>0 = חסרים סימני פיסוק בסופי משפטים ובסופי פסקאות/ שימוש בסימני פיסוק שגויים (ובכלל זה שימוש בסימני פיסוק עודפים).</p>	2,1,0
	פתוח לשון	<p>④ כתיב</p> <p>2 = כתיב נכון, עד שגיאת כתיב אחת (ללא התייחסות לכללי הכתיב חסר הניקוד).</p> <p>הערה: אין להוריד נקודות על שגיאת כתיב חוזרת.</p> <p>1 = שתיים-שלוש שגיאות כתיב (בתנאי שהטקסט אינו עולה על שבע שורות).</p> <p>0 = ארבע שגיאות כתיב ויותר.</p>	2,1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		<u>פרק שלישי: סיפור — "העץ כעד צדק"</u>	
16	ר"ב הבנת המשתמע	3 = תשובה נכונה: (1) לפתור את הסכסוך שפרץ ביניהם. 0 = כל תשובה אחרת.	3,0
17	ר"ב המשמעות הגלויה	3 = תשובה נכונה: (2) האופה לא הודה שקיבל את הכסף. 0 = כל תשובה אחרת.	3,0
18	פתוח הבנת המשתמע	א. 1 = הסוחר/התובע 0 = כל תשובה אחרת.	1,0
	פתוח הבנת המשתמע	ב. 1 = החכם/הרב/הרב חיים בן עטר 0 = כל תשובה אחרת.	1,0
	פתוח הבנת המשתמע	ג. 1 = האופה/הנאשם 0 = כל תשובה אחרת.	1,0
		הערה לשאלה 18: הוספת שם תואר לדמות לא תיחשב שגיאה.	
19	ר"ב הבנת המשתמע	3 = תשובה נכונה: (4) אם האופה דובר אמת. 0 = כל תשובה אחרת.	3,0
20	ר"ב הבנת המשתמע	2 = תשובה נכונה: (3) מסרתי לשמירה. 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
21	ר"ב לשון ומטה לשון	1 = תשובה נכונה: (2) דָרָךְ 0 = כל תשובה אחרת.	1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
22	חצי פתוח לשון ומטה לשון	2 = תשובה הכוללת שלוש תשובות נכונות : 1. המקום שלנו/מקום שלנו 2. המסעות שלו/מסעות שלו 3. המטבעות שלנו/מטבעות שלנו 1 = תשובה הכוללת שתי תשובות נכונות. 0 = תשובה הכוללת תשובה אחת נכונה/שלוש תשובות שגויות.	2,1,0
23	ר"ב הבנת המשתמע	3 = תשובה נכונה : (4) כי הוא לא הבין איך הרב יודע את האמת. 0 = כל תשובה אחרת.	3,0
24	ר"ב לשון ומטה לשון	1 = תשובה נכונה : (3) היה בטוח בתשובתו לרב. 0 = כל תשובה אחרת.	1,0

אפשרויות הציון	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	סוג הפריט	מספר הפריט
	<p>הערה: שאלה 25 נבדקת פעמיים: פעם בהבנת הנקרא (התוכן) ופעם בהבעה בכתב (המבנה והלשון) (25כ).</p>		
<p>3,1,0</p>	<p>3 = תשובה הכוללת נימוק אחד רלוונטי מורחב או כמה נימוקים רלוונטיים ברמת פירוט נמוכה. דוגמה לנימוק מורחב: לילדים יש לפעמים רצון לשקר. לכן צריך לקרוא את הסיפור הזה ולהבין כי עוף השמים יוליך את הקול. השקר תמיד יתגלה בסופו של דבר, ולכן לא כדאי לשקר. דוגמאות נוספות: – חשוב שיקראו סיפורים מן הסוג הזה כי מוטב לקרוא סיפורי קודש מאשר סיפורי חולין. – חשוב שיקראו סיפורים כאלה כדי להכיר רבנים ועיירות נוספות שלא הכירו קודם. 1 = תשובה הכוללת נימוק אחד שאינו מפורט, לדוגמה: – כי אסור לשקר. – סיפורים אלה הם חינוכיים מאוד. או: תשובה הכוללת התייחסות לחשיבות של סיפורים באשר הם, לדוגמה: – כי חשוב שילדים יקראו סיפורים מעניינים. 0 = תשובה שאינה רלוונטית/תשובה סתמית, לדוגמה: – חשוב לקרוא סיפורים מן הסוג הזה. או: כל תשובה אחרת.</p>	<p>פתוח יישום, הערכה וביקורת</p>	<p>25</p>

אפשרויות הציון	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	סוג הפריט	מספר הפריט
5,3,1,0	<p>התוכן נבדק בשאלה 25.</p> <p>בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה בלבד:</p> <p>5 = איכות כתיבה מיטבית</p> <p>3 = איכות כתיבה בינונית</p> <p>1 = איכות כתיבה נמוכה</p> <p>0 = תשובה קצרה של שלוש-ארבע מילים שאי-אפשר להעריך אותה.</p> <p>או:</p> <p>תשובה שבה הכתיבה משובשת מאוד.</p> <p>או:</p> <p>העתקה גורפת מן הקטע.</p> <p>כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש להתייחס לרכיבים הבאים:</p> <p>מבנה התשובה; מבנה המשפטים; הרצף בין המשפטים; מילות הקישור; משלב הלשון; סימני הפיסוק (שימוש תקני בסימני הפיסוק, ללא הקפדה על הפיסוק באמצע משפט); הכתיב; אורך הטקסט.</p> <p>הערה: איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.</p>	פתוח הבעה בכתב	כ25

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		<u>פרק רביעי: טקסט שימושי - "מד-גשם ביתי"</u>	
26	פתוח המשמעות הגלויה	<p>א. 3 = תשובה הכוללת השלמות נכונות של שלושת המשפטים, לדוגמה:</p> <p>1. ... לגזור את הבקבוק לשני חלקים: המכל והמשפך/לגזור את הבקבוק.</p> <p>2. ... לעטוף את השוליים של שני חלקי הבקבוק/לכסות את השוליים החדים/למנוע שריטות וחתכים.</p> <p>3. ... למדוד על המכל מרחק של סנטימטר אחד בין קו אחד לקו אחר/לסמן על המכל קווים ישרים/לסרטט קווים/לעשות קווים.</p> <p>2 = תשובה הכוללת שתי השלמות נכונות מבין הנ"ל.</p> <p>1 = תשובה הכוללת השלמה אחת נכונה מבין הנ"ל.</p> <p>0 = תשובה הכוללת רק ציון פעולה (לגזור/להדביק/לעטוף/למדוד), ללא התייחסות למד-גשם.</p> <p>או: כל תשובה אחרת.</p>	3,2,1,0
	פתוח הבנת המשתמע	<p>ב. 2 = תשובה הכוללת הסבר הגיוני, המתבסס על תכונת השקיפות, לדוגמה:</p> <p>– כדי שיהיה אפשר לראות את גובה המים במכל.</p> <p>0 = תשובה כללית ללא התייחסות לתכונת השקיפות, לדוגמה:</p> <p>– כדי שיוכלו למדוד כמה גשם ירד.</p> <p>או: כל תשובה אחרת.</p>	2,0
27	ר"ב הבנת המשתמע	<p>2 = תשובה נכונה: (4) לא נמחק במים.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	2,0

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
28	חצי פתוח הבנת המשתמע	<p>3 = תשובה הכוללת את חמשת הסימונים האלה :</p> <p>1. אי-אפשר לענות</p> <p>2. אי-אפשר לענות</p> <p>3. אפשר לענות</p> <p>4. אי-אפשר לענות</p> <p>5. אפשר לענות</p> <p>2 = תשובה הכוללת ארבעה סימונים נכונים מבין הנ"ל.</p> <p>1 = תשובה הכוללת שלושה סימונים נכונים מבין הנ"ל.</p> <p>0 = תשובה הכוללת שני סימונים נכונים מבין הנ"ל או פחות.</p>	3,2,1,0
29	ר"ב לשון ומטה לשון	<p>א. 1 = תשובה נכונה : (2) מדחום</p> <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	1,0
	חצי פתוח לשון ומטה לשון	<p>ב. 1 = העתקת שתי המילים האלה :</p> <ul style="list-style-type: none"> • כדורסל • אינסוף <p>0 = העתקת מילה אחת מבין הנ"ל/העתקת מילים אחרות/כתיבת מילים שלא מן המחסן.</p>	1,0

אפשרויות הציון	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	סוג הפריט	מספר הפריט
3,1,0	<p>3 = תשובה המביעה את הסכמת התלמיד עם הכותב או את אי-הסכמתו עם הכותב, בליווי נימוק המתבסס על המידע שבטקסט. הנימוק צריך להתייחס לעובדה שהחומרים נגישים, או למידת הבהירות של ההוראות, או לדרגת הקושי שבבניית מד-גשם, או להתאמת הפעילות לילדים, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – אני מסכים עם הכותב כי החומרים להכנת מד-גשם הם חומרים בסיסיים הנמצאים בכל בית. – אני מסכים עם הכותב כי קל לבנות מד-גשם, ולכן ילדים יכולים למדוד את כמות הגשם שירד. – אינני מסכים עם הכותב מכיוון שההוראות אינן ברורות דין. <p>1 = תשובה המביעה את הסכמת התלמיד עם הכותב או את אי-הסכמתו עם הכותב בליווי נימוק כללי, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – אני מסכים עם הכותב כי זה מעניין. – אני מסכים עם הכותב כי אפשר ללמוד מזה הרבה. – אני מסכים עם הכותב כי כיף לבנות מד-גשם. – אני מסכים עם הכותב כי יש הוראות. <p>0 = תשובה המביעה את דעת התלמיד ללא נימוק/בליווי נימוק לא רלוונטי. או: תשובה שגויה, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – אני מסכים עם הכותב כי חשוב שילדים יכינו מד-גשם. – אני מסכים עם הכותב כי כל אחד יכול להכין מד-גשם. <p>או: כל תשובה אחרת.</p>	פתוח יישום, הערכה וביקורת	30
3,0	<p>3 = תשובה נכונה : (3) להמחיש את התהליך של בניית מד-גשם. 0 = כל תשובה אחרת.</p>	ר"ב יישום, הערכה וביקורת	31

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
32	חצי פתוח לשון ומטה לשון	<p>2 = תשובה הכוללת שישה או חמישה סימונים מבין אלה :</p> <p>1. כן 2. לא 3. כן 4. לא 5. כן 6. לא</p> <p>1 = תשובה הכוללת ארבעה או שלושה סימונים נכונים מבין הנ"ל.</p> <p>0 = תשובה הכוללת שני סימונים נכונים מבין הנ"ל או פחות.</p>	2,1,0
33	חצי פתוח לשון ומטה לשון	<p>1 = תשובה הכוללת שלוש מילים נכונות :</p> <ul style="list-style-type: none"> • שקוף/פתוח/מחורר/חדיר • צר • תחתון <p>0 = תשובה הכוללת שתי מילים נכונות מבין הנ"ל או פחות.</p>	1,0